

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Forslaget fremsættes sammen med forslag til en ny lov om skibes besætning og ny sønæringslov samt en ændring af lov om søfartsuddannelse.

Formålet med lovforslaget er at udvide sømandens muligheder for at kræve afsked i tilfælde, hvor et skib er bestemt til et område, hvor der hersker krigstilstand, eller hvor der er fare for, at skibet og mandskabet kan blive udsat for en tilsvarende faretruende situation. Forslaget udvider sømandens ret til at kræve afsked og forbedrer sømandens økonomiske mulighed herfor ved at indføre et statstilskud til sømandens hjemrejseudgifter. Forslaget indeholder endvidere en forbedring af den gældende hviletidsbestemmelse.

2. Forslaget har været forelagt erhvervets parter.

3. Forslaget til § 12 søger at tage hensyn til såvel behovet for at sikre sømandens mulighed for at benytte sig af retten til afsked efter § 12, som hensynet til dansk skibsfarts konkurrenceevne over for fremmede skibe, mens forslaget til § 57 søger at tilnærme lovens regel om hviletid til arbejdsmiljølovens hovedregel om 11 timers hvile.

4. De økonomiske konsekvenser ved statens deltagelse i hjemrejseudgifter efter sømandslovens § 12 lader sig ikke anslå, idet udgifternes størrelse afhænger af de internationale forhold.

Det kan dog oplyses, at den ved finansudvalgets aktstykke nr. 378 af 29. juni 1984 gennemførte midlertidige ordning i perioden 15. juni–31. december 1984 har medført en udgift på ca. 45.000 kr. Denne ordning gik ud på, at staten betaler den halvdel af hjemrejseudgifterne med underhold, som ikke påhviler rederen, for søfarende, der udnytter retten til fratræden i medfør af sømandslovens § 12, stk. 1, nr. 1, ved sejlads til områder – i og omkring Den persiske Golf – der er berørt af krigen mellem Iran og Irak.

Medmindre særlige forhold indtræffer, skønnes udgifterne ved lovforslaget at kunne afholdes inden for det på finanslovens § 17.5.16. Direktoratet for søfarende 51.4. Hjemsendelse af søfarende beløede beløb.

Forslaget skønnes ikke at indebære væsentlige administrative konsekvenser for direktoratet for søfarende, som skal administrere ordningen med statens refusion af en trediedel af det beløb, som rederen har betalt til sømandens hjemrejseudgifter.

Til forslagets enkelte bestemmelser bemærkes:

Til nr. 2

Det er fundet naturligt at lade hviletidsreglerne gælde også for personer, der er ansat af rederen til at udføre andet arbejde ombord end skibstjeneste, og personer, der er ansat ombord af andre end rederen.

Til nr. 3

Den foreslåede udvidelse af retten til at fratræde til også at gælde »en faretruende situation« er en lovfæstelse af retspraksis, da det ved en dom er fastslået, at røveriske overfald af særlig farlig karakter må ligestilles med de i gældende sømandslov § 12 beskrevne tilfælde.

Dommen blev afsagt af sø- og handelsretten i København den 13. december 1978. I dommen, der er gengivet i Ufr. 1979. 287, udtales blandt andet:

»at der forud for den 21. november 1977 gennem længere tid havde været forbundet en vis ikke ganske ubetydelig risiko for røveriske overfald med sejlads og ophold på reden i Lagos, Nigeria, men at denne risiko, som også sagsøgerne i denne sag var kendt med, ikke var af et sådant omfang, at den kunne berettiggte de søfarende til at kræve afsked efter Sømandslovens § 12, denne bestemmelses analogi eller almindelige retsgrundsætninger.

Overfaldet med dødelig udgang natten til den 21. november 1977 på »Lindinger Ivory« kunne på daværende tidspunkt opfattes som udslag af en væsentlig forøgelse af den hidtil bestående risiko, således at der nu forelå en situation, som var ligestillet med de i Sømandslovens § 12 beskrevne tilfælde.«